

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Başbakan Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

Demirçelik sektörü, sanayinin lokomotifi olan sektörlerinin başında gelmektedir. Demir çelik ürünleri, başta inşaat sektörü olmak üzere, otomotiv, beyaz eşya, gemi sanayi, boru imalatı, tarım ve ziraat aletleri, ısı sanayi, elektrik-elektronik sanayi, makine imalat sanayi genel yapı ve ambalaj gibi sektörler de kullanılmaktadır. Demirçelik sektöründeki 1990'da 43 bin olan istihdam, özelleştirmelerle ve sektördeki daralma ile bu gün için 39 bin kişiye düşmüştür. Bütün bu yönleri ile değerlendirdiğimizde, stratejik öneme sahip bir sektördür.

Ülkemizde ise 1937'de Kardemir, 1965'te Erdemir, 1970'te ise İsdemir kurulmuştur. Bu gün üç fabrika da özelleştirilmiştir ve demirçelik üretimi, tamamen özel sektöre bırakılmıştır. Türkiye'nin en büyük ve tek entegre yassı çelik üreticisi Erdemir ise slab ve yassı çelik ürünleri imalatında dünyanın en büyük 43'üncü şirketidir.

Türkiye, dünya ham çelik üretiminde yaklaşık 33 milyon tonla Almanya'nın ardından 8'inci sırada yer almaktadır. Ancak, küresel çelik sektörü, Çin ağırlıklı olmak üzere kapasite fazlalığını yarattığı sorunlarla mücadele etmektedir.

2012-2016 döneminde Türkiye'nin çelik tüketimi %21 gibi önemli bir artış gösterirken üretim %7.6 oranında düşüş göstermiştir. Aynı dönemde ihracat %18 oranında gerilerken, buna karşılık, ithalat %50 artışla, 11.8 milyon tondan, 17.5 milyon tona ulaşmıştır. Büyüyen iç tüketim, %50 oranında artış gösteren ithal ürünlerle karşılanmıştır. 2015 yılında 15 yıl aradan sonra net ithalatçı konumuna gelen Türkiye bir miktar iyileşmeye rağmen 2016 yılında bu konumunu sürdürmüş, 2017 yılında ise dünyada ki gelişmelere bağlı olarak denge kurulmuştur.

Maalesef önümüzdeki süreçte de ithalatın ağırlığını koruyacağı öngörülmektedir. Oysa, yassı çelik sektöründe kapasite kullanım oranının %60 civarındadır ve kurulu kapasitenin 8 milyon ton civarındaki kısmı atıl durumdadır. İthal çeliğe bağlı bir endüstriyel yapı ise Türkiye'nin ali menfaatleri ile hiçbir şekilde bağdaşmamaktadır.

Türkiye'deki demirçelik sektörünün çok önemli yapısal sorunları vardır. Hammadde ve teknoloji konusunda dışa bağımlı olan sektör, pazarlama konusunda da dışa bağımlıdır. Sektörün en önemli sorunlarının başında üretim tüketim dengesi gözetilmeden hatalı teşvikler sonucu yapılan yatırımlar, hammadde girdilerinde ithalata bağımlılık, dünya genelindeki kapasite fazlalığı ve fiyatlardaki dalgalanmalar, temel olarak dampingli ve devlet destekli kalitesiz, sertifikasız çelik ürünleri ithalatının engellenememesi ve sektörün üzerindeki rekabet gücünü sınırlandıran yüklerin kaldırılmamış olması gelmektedir.

Dünya çelik sektöründeki global düzeydeki gelişmeler yanında, sektörün yurtiçinde karşı karşıya kaldığı haksız rekabet unsurlarının giderilmesi, başta girdi maliyetleri üzerindeki yükler olmak üzere rekabet gücünü sınırlandıran her türlü uygulamalara son verilmesi gibi konularda atılacak adımlar, ABD'nin çelik ve alüminyum ithalatında gümrük vergisi ve kota getirmeyi hedeflediğine dair kaygı uyandıracak açıklamasından sonra daha da önem kazanmıştır. Çünkü Türkiye, 1.2 milyar dolar tutarında, %5.7'lik oranla ABD'ye çelik ihraç eden en büyük 6'ncı ülke konumundadır. Bu nedenle sektör ile ilgili olarak tedbirlerin ivedilikle alınması gerekmektedir.

Büyük boyutlara ulaşan cari açığının azaltılabilmesi ve işsizliğin çok büyük bir sorun olduğu ülkemizde istihdamın artırılması için demir çelik sektörünün potansiyelinin artırılması, Türkiye'nin çelik ürünlerinde net ihracatçı pozisyonuna geçmesi, ithalatın sınırlandırılarak sanayimizin yerli ürünler ile desteklenmesini mümkün kılacak bir yapının oluşması son derece önemlidir.

Bu çerçevede;

- 1) Demir çelik sektöründe hammaddenin yerli kaynaklardan sağlanması son derece önemlidir. Bu konuda da demir çelik sektörünün hammadde ihtiyacı olan koklaşılma özelliğine sahip taşkömürü ve demir cevherinin yerli kaynaklardan sağlanması ve ithalata bağımlılıktan kurtulması için bir çalışma yapılmış mıdır? Yapıldı ise ne gibi çalışmalar yapılmıştır? Yapılmıyorsa sebebi nedir?
- 2) Yurt içine giren dampingli ve devlet destekli kalitesiz, sertifikasız çelik ürünleri ithalatının engellenmesi tedbirler alınmış mıdır? Alındıysa ne gibi tedbirler alınmıştır? Alınmadıysa sebebi nedir?
- 3) Sektör üzerindeki rekabet gücünü sınırlandıran yüklerin kaldırılması düşünülmekte midir? Düşünüldüyse neler yapılacaktır?
- 4) Türkiye'nin demir çelik sektöründeki ithalatçı konumundan kurtulması için şimdiye kadar neler yapılmıştır?
- 5) Yerli çeliğe dayalı bir endüstriyel yapı bugüne kadar neden kurulamamıştır? Bundan sonra yerli çeliğe dayalı endüstriyel yapı kurulacak mıdır? Bunula ilgili ne gibi çalışmalar yapılmıştır?
- 6) Büyük boyutlara ulaşan cari açığının azaltılabilmesi ve işsizliğin çok büyük bir sorun olduğu ülkemizde istihdamın artırılması için demir çelik sektörünün sahip olduğu potansiyelin artırılması için çalışmalar yapılmakta mıdır? Yapılıyor ise neler yapılmaktadır? Yapılmıyor ise neden yapılmamaktadır?
- 7) Yakın zamanda Amerika'nın çelik ve alüminyum ithalatında gümrük vergisi ve kota getireceğini açıklaması Türk demir çelik sektöründe kaygı yaratmıştır. Bu gelişme sonrasında acil bir eylem planı yapılmış mıdır?
- 8) Yerli çeliğin kurulu kapasite kullanım oranının artırılması ve demir çelik ihracatının artırılması için çalışma yapılmakta mıdır? Yapılıyor ise neler yapılmaktadır? Yapılmıyor ise sebebi nedir?
- 9) Türkiye Demir-Çelik ve Demir Dışı Metaller Sektörü Strateji Belgesi(2017-2020) ne zaman açıklanacaktır?